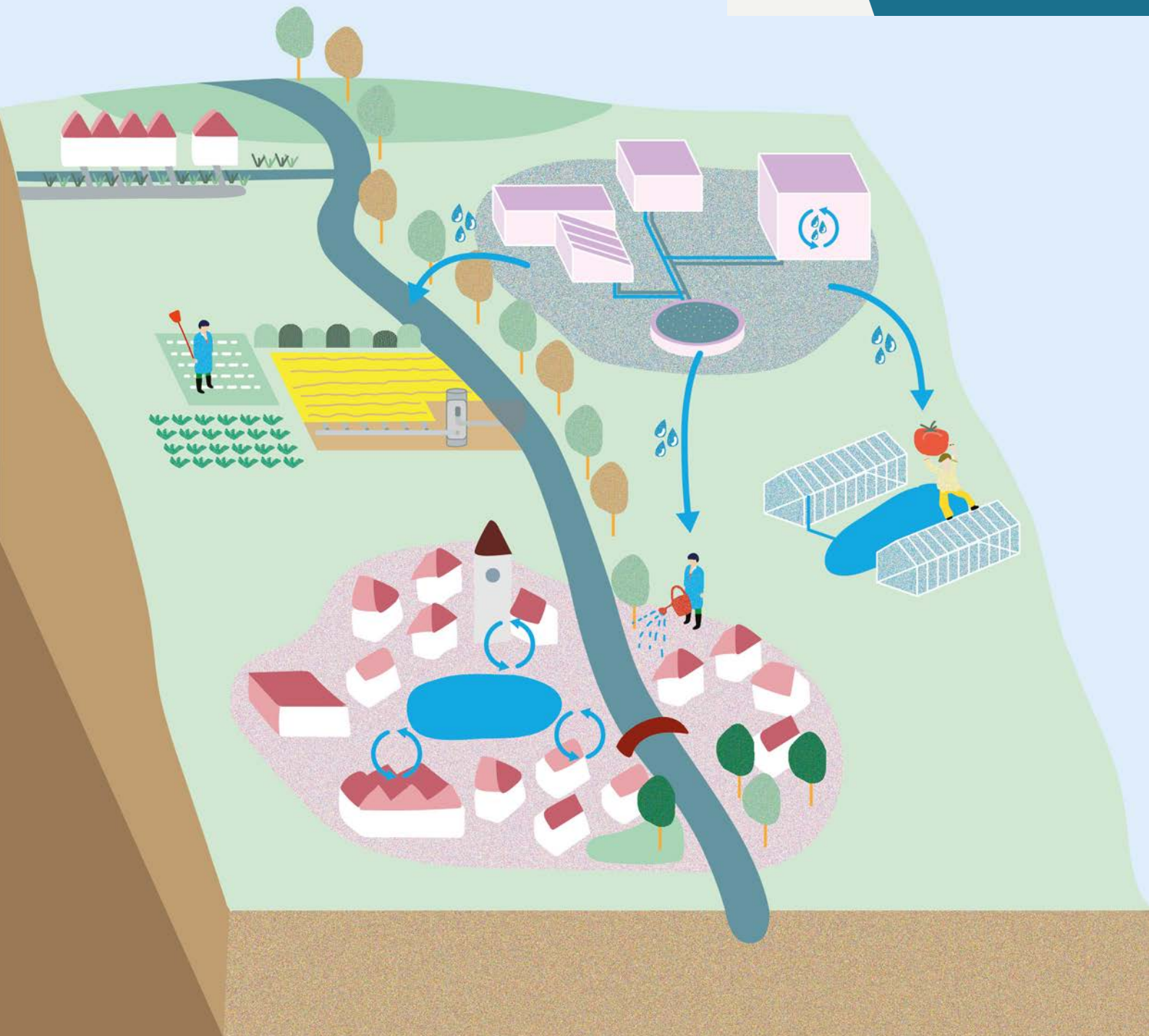

Vlaanderen
is milieu

Proeftuinen Droogte

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

Steeds vaker worden onze zomers gekenmerkt door langdurige periodes van droogte. Dergelijke extreme weersomstandigheden zullen door de klimaatverandering enkel toenemen. Klimaatscenario's voorspellen een afname van 20% van de totale zomerneerslag en een toename van het aantal hittegolfdagen per jaar van 4 naar 19 tegen 2050¹. Voeg hierbij de toenemende verstedelijking en de groeiende vraag naar voedsel en we zien dat ons watersysteem zwaar onder druk staat.

Een eerste slachtoffer in dit verhaal is de landbouw. Aanhoudende droogteperiodes werden de voorbije jaren erkend als landbouwramp voor alle gemeentes van het Vlaamse grondgebied. Maar ook de natuur krijgt te kampen met problemen van verdroging en een toenemend risico op bosbranden. Daarnaast komt ook de watervoorziening, zowel drinkwater als water voor industriële processen, onder spanning te staan. Alle sectoren die water gebruiken, zullen inspanningen moeten leveren om slimmer en zuiniger met water om te springen.

De Vlaamse regering besliste eind 2019 om 4 miljoen euro te investeren in proeftuinprojecten die op een innovatieve manier waterschaarste in periodes van droogte willen inperken. De subsidie richtte zich specifiek op bedrijven die op een duurzame manier bedrijfsoverschrijdende maatregelen willen invoeren. Samenwerkingsverbanden van minimum drie bedrijven konden een aanvraag voor projectsubsidie indienen bij de Vlaamse Milieumaatschappij. In totaal dienden 25 bedrijfscoalities verspreid over heel Vlaanderen een voorstel in. De ingediende projecten werden geëvalueerd op hun innovatieve karakter (doen ze meer dan wettelijk verplicht), de voorbeeldwaarde van het project (kunnen ze een voorzet vormen voor het breed uitrollen van dit type projecten in Vlaanderen) en hun effectieve impact op de watervoorraad en waterkwaliteit.

Om een goede jurering en verdere ondersteuning van de projecten te garanderen, werd een programmateam samengesteld, bestaand uit: VMM, VLM, Departement Omgeving, Vlaio en PMV. Tien projecten werden in een eerste ronde geselecteerd en verder begeleid bij het indienen van een finaal projectvoorstel. Uiteindelijk konden 8 projecten begin januari

2020 aan de slag om de komende 5 jaar hun project te realiseren. De 8 proeftuinprojecten kunnen we op basis van hun ruimtelijke context en de vooropgestelde samenwerkingsverbanden indelen in 3 groepen of families:

- 1) samenwerkingsprojecten in een stedelijke context
- 2) samenwerkingsprojecten in gemengd gebied
- 3) samenwerkingsprojecten in landelijk gebied.

In de verschillende projecten zien we ook gelijkaardige maatregelen terugkeren, zoals het afkoppelen van regenwater, de aanleg van regenwaterbuffers of het koppelen van wateroverschotten op industrieterreinen aan waternoden in de omgeving. Deze maatregelen kunnen bekeken worden als bouwstenen die in andere combinaties in nieuwe projecten kunnen terugkeren.

Met deze proeftuinen willen we al doende leren. Enerzijds over de praktische en technische uitdagingen en oplossingen op het terrein. Anderzijds over de beleidsmatige en administratieve hindernissen en mogelijkheden. Door een permanente opvolging en evaluatie van de projecten, willen we de opgebouwde kennis bundelen en verspreiden. Zo willen we de weg openen naar een vermenigvuldiging van gelijkaardige projecten die overal in Vlaanderen de droogte te lijf gaan.

Deze publicatie vormt hierbij de eerste stap. De 8 proeftuinen komen in detail aan bod. Naast de voorgestelde maatregelen, kijken we naar de manier van samenwerken, de betrokken partners, het voorgestelde waterbeheersysteem en het financieringsplan. Op deze manier hopen we ondernemende bedrijfsleiders en medewerkers te inspireren om op een gelijkaardige manier hun bedrijfsrisico op waterschaarste terug te dringen en mee te werken aan een robuuster watersysteem.

Voor meer informatie over de proeftuinen droogte kan u terecht op www.vmm.be of via email naar: proeftuinendroogte@vmm.be

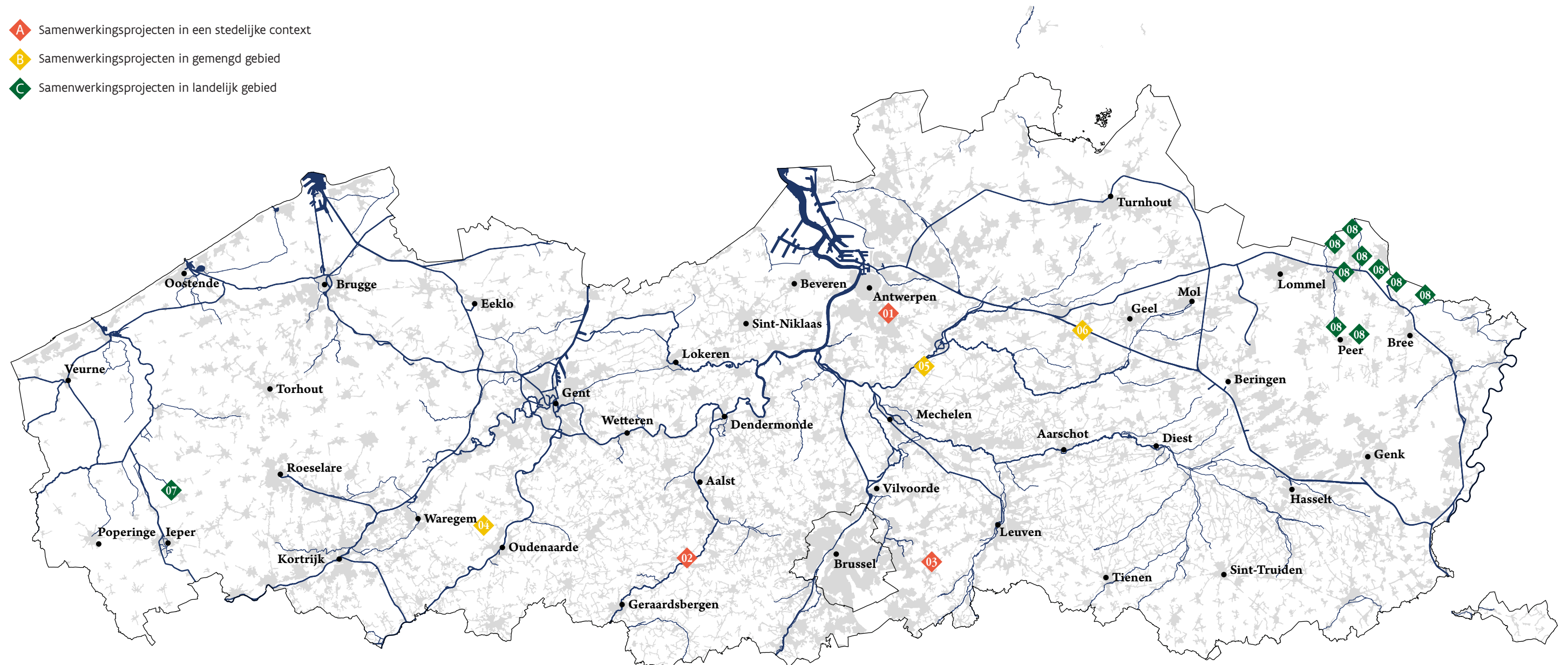
1. Klimaatscenario's VMM (<https://klimaat.vmm.be/nl>)

Droogte - hoog impact 2050 - Heel Vlaanderen, Neerslagtotaal (mm) zomer (juni, juli, augustus). Zomer 2017: 194 mm → Zomer 2050: 157 mm

Hitte - hoog impact 2050 - Heel Vlaanderen, hittedagen 2017: 4 → 2050: 19

PROJECTEN

- A Samenwerkingsprojecten in een stedelijke context
- B Samenwerkingsprojecten in gemengd gebied
- C Samenwerkingsprojecten in landelijk gebied

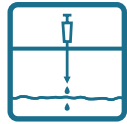

- 01 **WASCO**
Industrieterein levert drinkwater voor nieuwe wijk
- 02 **Mallaardstraat**
Buurtbedrijven helpen wasserij aan duurzaam waswater
- 03 **Water voor later**
Doorgedreven waterbuffering en - hergebruik dankzij samenwerking op bedrijventerrein

- 04 **BALTA**
Verouderde infrastructuur wordt regenwaterbuffer voor omliggende landbouw
- 05 **SLIM Waterbeheer**
Landbouw en industrie zorgen samen voor robuuste waterbevoorrading
- 06 **Buren en Boeren**
Circulair watergebruik in de voedingsindustrie en irrigatiewater voor de landbouw

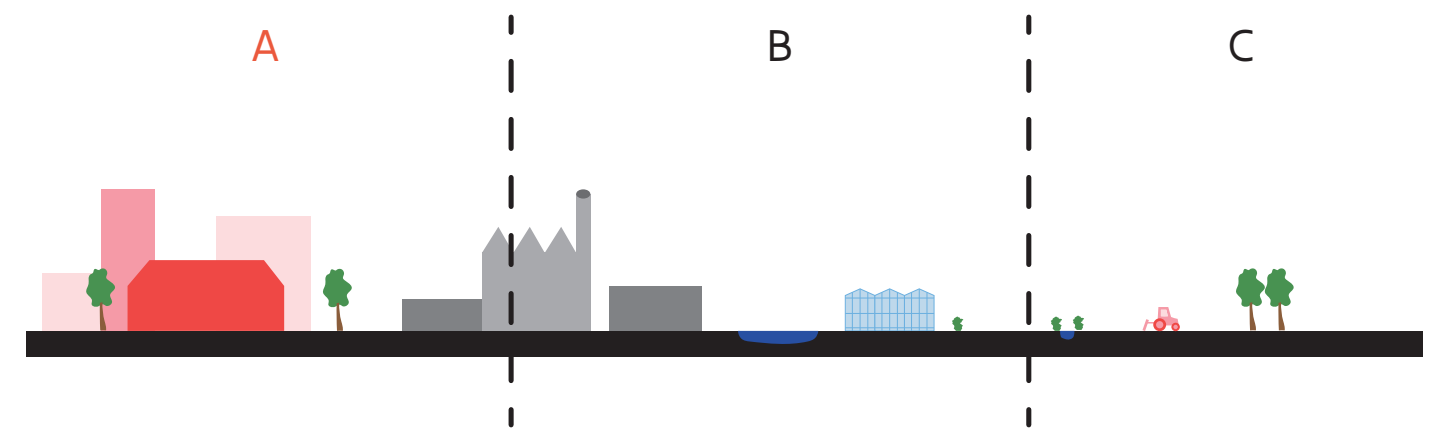
- 07 **Mest voor irrigatiewater**
Flexibel irrigatienetwerk brengt gezuiverd effluent mestverwerking naar landbouwbedrijven
- 08 **Limburgse landbouw, Vlaamse waterbouw**
Een regionale aanpak voor de omvorming van klassieke naar peilgestuurde drainage

MAATREGELEN

Stedelijke context			Gemengd gebied			Landelijk gebied		MAATREGELEN		
WASCO	Water voor later	Mallaardstraat	SLIM hemelwater-beheer	BALTA	Buren en Boeren	Mest voor irrigatie-water	Limburgse Landbouw			
									Aanvullen grondwater	kwantiteitsbeheer water
									Afkoppelen hemelwater	
									Hemelwaterbuffer	
									Peilgestuurde drainage	
									Lokale zuivering op bedrijfsniveau	kwaliteits-beheer water
									Interne waterrecirculatie	circulaire stromen
									Hemelwaternetwerk	
									Wateroverschotten op industrieterrein koppelen aan watertekorten in de landbouw	
									Wateroverschotten op industrieterrein koppelen aan waternoden in stedelijk gebied	
									Effluent wordt proceswater voor naburig bedrijf	

A

Samenwerkingsprojecten in een stedelijke context

01 WASCO

Industrieterrein levert drinkwater voor nieuwe wijk - Edegem & Mortsel (Antwerpen)

Ontwikkelaar Revive plant de bouw van ongeveer 350 nieuwe wooneenheden op de voormalige site van Agfa-Gevaert in Edegem/Mortsel. Onder één van de nieuwe appartementsblokken zal in een waterbuffer het hemelwater van het naburige industrieterrein verzameld worden. De aanleg van de buffer zal wateroverlast in de naburige wijk aanpakken. Het potentiële volume verzameld regenwater overtreft de huidige vraag voor intern hergebruik bij de bedrijven. Daarom zal het grootste volume regenwater lokaal opgezuiverd worden tot drinkwater voor de nieuwe woningen. De nieuwe wijk wordt zo van drinkwater voorzien uit een lokaal beschikbare watervoorraad.

Initiatiefnemer

Re-Vive Minerva Development cvba (Gent)

Partners

- Kringloopwinkel Opnieuw & Co vzw (Mortsel)
- Triakon nv (Mortsel)
- KVNL bvba voor Kinderspeeltuinen Papayoe (Mortsel)
- Agfa-Gevaert nv (Mortsel)
- Re-Vive Minerva Land cvba (Gent)

Ondersteunende partners

- Water-link (Antwerpen)
- Studiebureau Talboom (Puurs)
- Gemeente Edegem
- Gemeente Mortsel

financiering

Totale projectkost: 1 172 727 euro
Gevraagde subsidie: 879 545 euro

Contact

Algemeen kader: jan@revive.be
Technologie zuivering tot drinkwater:
Wim.Bossaerts@water-link.be

Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

De WASCO (Water Service Company) wordt beheerd door water-link. De WASCO draagt de investeringskosten voor de constructie van de zuiveringsunit, de bijhorende pompen en de stockage van een drinkwatervoorraad. De WASCO staat ook in voor de exploitatiekosten en het beheer. Het is de bedoeling om de investering op 10 jaar af te schrijven. De inkomsten van de WASCO komen uit de verkoop van het drinkwater. Dit gebeurt aan dezelfde eenheidsprijzen als de standaard integrale drinkwaterprijs. De restinvestering voor het gesubsidieerde project zal verdeeld worden over de deelnemende bedrijven.

Multiplicatiewaarde

- Nieuwbouwproject voorziet extra buffering om lokale overstromingsproblematiek aan te pakken.
- Hemelwater netwerk op niveau van het bedrijventerrein of de buurt.
- Lokale drinkwaterproductie.

“Volgende stappen zijn bijvoorbeeld het opzuiveren van regenwater afkomstig van wegenissen en daken. Een later stadium is het opzuiveren van grijs afvalwater op woonblok- of wijkniveau.” -
Initiatiefnemer over vermenigvuldiging van gelijkaardige projecten

02 Mallaardstraat

Buurtbedrijven helpen wasserij aan duurzaam waswater
- Ninove (Oost-Vlaanderen)

Het industrieterrein aan de Mallaardstraat in Ninove ligt in effectief overstromingsgevoelig gebied. Vier partijen werken samen om hun hemelwater afkomstig van daken te verzamelen en te bufferen. Wasserij Celco Nv kan het gebufferde water, na behandeling d.m.v. omgekeerde osmose, inzetten als waswater (ca. 80 m³/week). De totale dakoppervlakte bedraagt 22.100 m², wat overeenkomt met ca. 11.138 m³ hemelwater per jaar. Er is een soepele buffer voorzien met een volume van 500 m³. De buffer wordt aangelegd op het terrein van de Vlaamse Waterweg. Het partnerschap zoekt nog watergebruikers uit de buurt die van het gebufferde water gebruik kunnen maken. Bv. de stad Ninove.

Initiatiefnemer

Celco NV (Ninove)

Partners

- Remitrans (Ninove),
- Anca (Ninove)
- De Vlaamse Waterweg nv (Ninove)

Ondersteunende partners

- UGent Campus Kortrijk (Kortrijk)
- Vlaams Kenniscentrum Water, VLAKWA (Kortrijk)

Financiering

Totale projectkost: 265 125 euro
Toegewezen subsidie: 198 843 euro

Contact

info@wasserijexcelsior.be

Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband:

De volledige restfinanciering wordt gedragen door wasserij Celco nv aangezien zij de enige industriële waterverbruiker is. Met de Vlaamse Waterweg wordt een overeenkomst afgesloten voor inname van hun terrein door de regenwaterbuffer. Stad Ninove gaf haar akkoord via een college beslissing.

Multiplicatiewaarde:

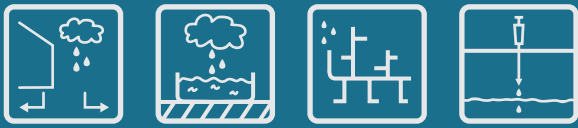
- Samenwerkingsverband op bedrijventerrein tussen bedrijven met een variërende watervraag.
- Aanpak van een lokale overstromingsproblematiek d.m.v. buffering.

Mogelijke uitbreiding:

- De opblaasbare buffer kan vervangen worden door een grotere buffer die landschappelijk ingebed wordt.
- Wanneer bijkomende buffercapaciteit voorzien wordt, kunnen extra afnemers gezocht worden zoals de lokale groendienst of de brandweer.

*“Wij voelen ons vereerd om een voorbeeldfunctie te kunnen opnemen in de wasserijsector waar waterrecuperatie steeds meer noodzakelijk wordt.” -
Initiatiefnemer*

03 Water voor later

Doorgedreven waterbuffering en - hergebruik dankzij samenwerking op bedrijventerrein
- Tervuren (Vlaams-Brabant)

Het bedrijventerrein Keiberg-Vosseme in Tervuren is een bedrijventerrein in ontwikkeling gelegen in een beschermingszone type 3 van een grondwaterwingsgebied. Dit betekent dat het dicht bij een drinkwaterproductiesite ligt en dat er bijzondere regels gelden op het vlak van waterinfiltratie. De aanleg van het bedrijventerrein betekent ongeveer 4,5 ha extra verharding. Bij standaard maatregelen voor een zone type 3 (regenwateropvang - bufferen - overloop naar riolering) mag vervuild regenwater van verharde oppervlakken niet in de bodem infiltreren. Daarnaast toonden infiltratieproeven dat de grond slecht geschikt is voor infiltratie. Dit is negatief voor de drinkwaterbronnen in de buurt en zet extra druk op de riolering en rivieren, terwijl de naburige verkaveling met overstromingsproblemen kampt. De aanleg van een collectieve buffer in combinatie met een zuiveringsinstallatie kan dit probleem verhelpen. Het regenwater van de daken en verharde oppervlakken op het terrein wordt verzameld in een collectieve buffer. Deze wordt aangelegd als een waterdoorlatend bekken dat landschappelijk en ecologisch ingekleed wordt. Zo is het een aangename plek voor werknemers om te vertoeven. Het water uit de buffer wordt vervolgens opgezuiverd tot water van een hogere kwaliteit (geen drinkwaterkwaliteit) en via een tweede net terug beschikbaar gesteld aan de bedrijven. Het overtollig, gezuiverd hemelwater (geschat op 50%) wordt tot slot geïnjecteerd in de bodem. Op deze manier zal ca. 36.000 m³ water per jaar niet langer wegstromen maar worden hergebruikt of geïnjecteerd. In geval van droogte kan de opgeslagen reserve in de bodem ook aangesproken worden.

“De proeftuinen stimuleren organisaties om samen te werken en over grenzen of kokers heen te denken.” - Initiatiefnemer over de methode van de proeftuinen droogte

Initiatiefnemer

Intergemeentelijk samenwerkingsverband Interleuven

Partners

- Beresco Belgium NV (Tervuren)
- Loco, vennootschap in oprichting (Leuven)
- Apia bvba (Tervuren)
- Interrand (Hoeilaart)
- De Watergroep (Brussel)
- G-Invest NV (Tervuren)

Financiering

Totale projectkost: 453 515 euro
Toegewezen subsidie: 340 136 euro

Contact

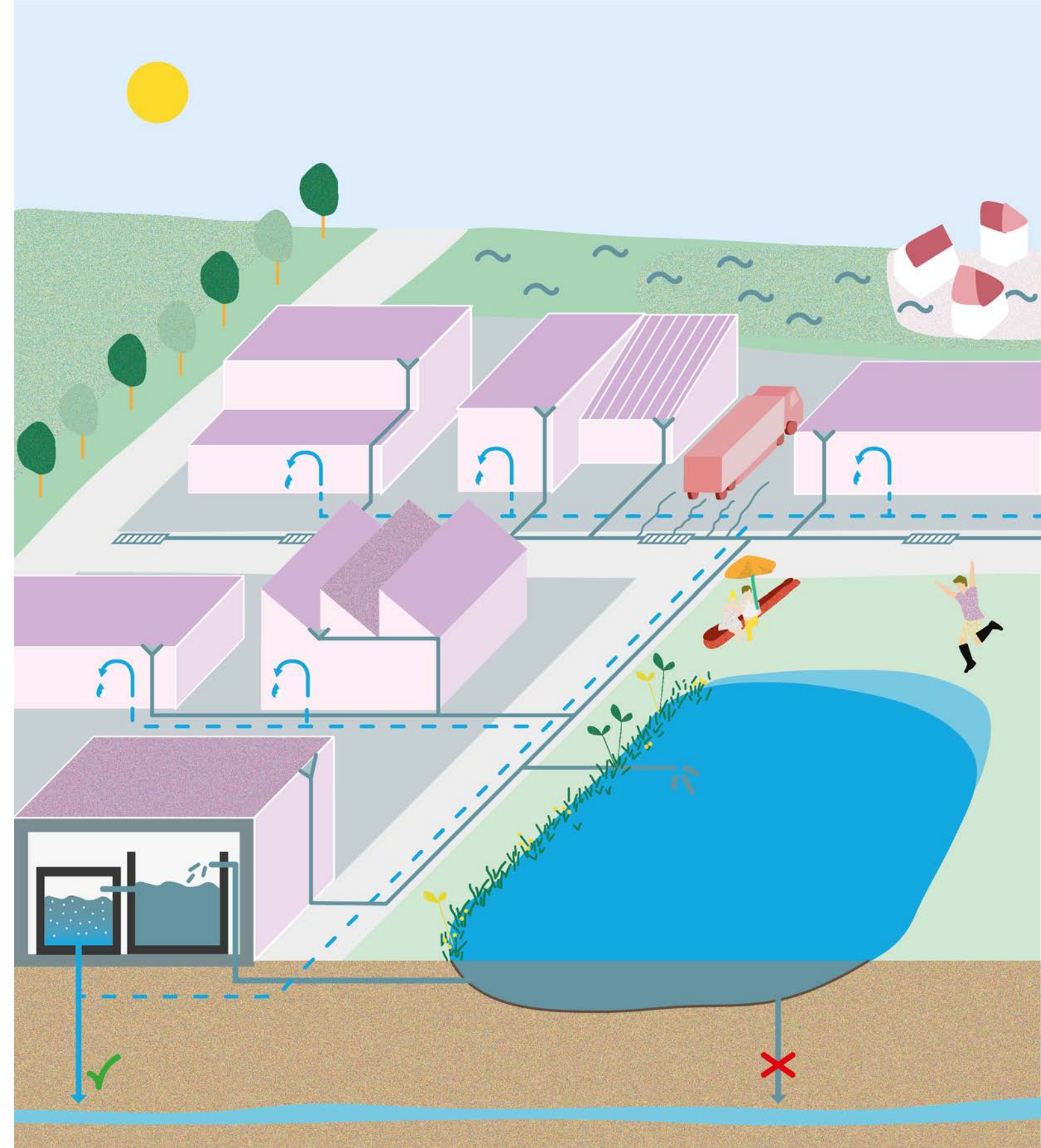
willem.laermans@interleuven.be

Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

De Watergroep neemt de exploitatie van het watersysteem op zich. Dit wordt bekostigd door de prijs die de afnemende bedrijven betalen voor het water op het tweede circuit in combinatie met een vaste vergoeding. Dit water is goedkoper dan leidingwater, maar duurder dan hemelwater.

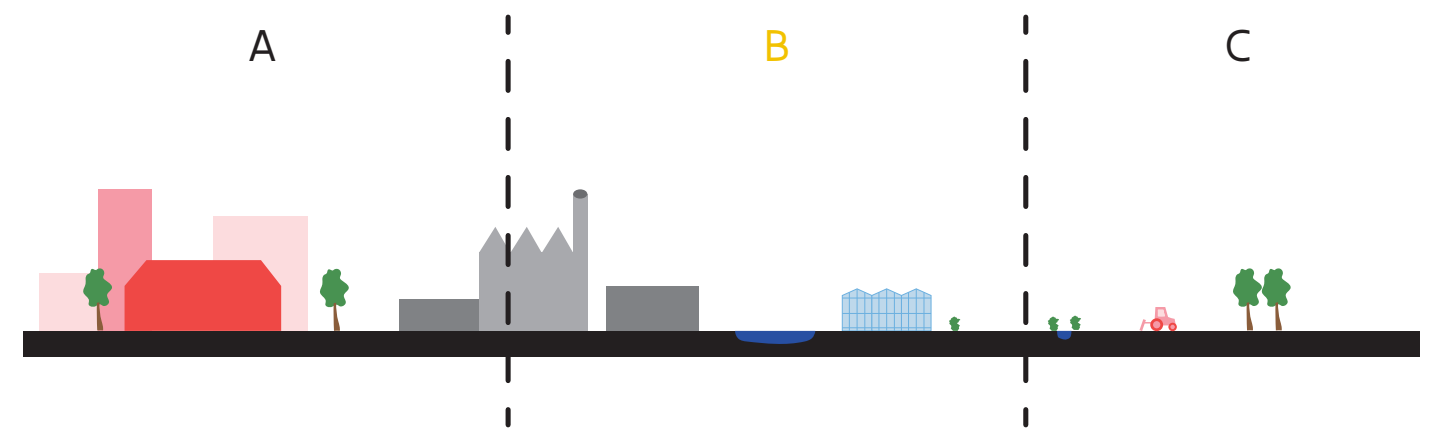
Multiplicatiewaarde:

- Voorbeeld van een gezamenlijke hemelwateraanpak op een nieuw bedrijventerrein, met aandacht voor de landschappelijke waarde van een hemelwaterbuffer.
- Gecontroleerde infiltratie van regenwater in de bodem.

B

Samenwerkingsprojecten in gemengd gebied

04 SLIM hemelwaterbeheer

Landbouw en industrie zorgen samen voor robuuste waterbevoorrading
- Duffel (Antwerpen)

In Duffel willen de glastuinbouwbedrijven Den Euster en Duffel Invest uitbreiden naar 12 hectare serres. Ze staan voor de uitdaging om voldoende waterbevoorrading te garanderen, ook tijdens de toenemend droge zomers. Daarvoor leggen ze drie waterbassins aan van in het totaal 70.500 m³ waarin hemelwater van de serres opgevangen wordt. Om deze waterbassins optimaal te benutten zullen ze ook het hemelwater van het dak van Reynaers aluminium nv in deze bassins opslaan. Omdat de gebouwen van Reynaers in effectief overstromingsgevoelig gebied liggen, is er al een bufferbekken van 2.700 m³ en een wadi van 1.838 m³ aanwezig op hun terrein. Door een intelligente koppeling te realiseren tussen deze bufferbekkens en de bassins van de glastuinbouwbedrijven ontstaat een robuustere waterbevoorrading en kan geanticipeerd worden op langere periodes van droogte én hevige regenbuien. Het project bestaat concreet uit vijf deelstappen:

1. Uitbreiding van het huidige bufferbassin van Reynaers tot 5.000 m³.
2. Aanleg van de nieuwe waterbassins op de terreinen van de glastuinbouwbedrijven.
3. Aanleg van een hemelwaterleiding die de buffer van Reynaers aluminium verbindt met het nieuwe receptiebassin.
4. Installatie van een RainLevelR-Systeem dat op basis van lokale weersvoorspellingen, voor aanvang van een hevige regenbui, de buffers leegt tot op een bepaald niveau zodat er minder piekafvoer zal moeten gebeuren naar de Itterbeek.
5. Installatie van een regenwaterdashboard dat het niveau van de bekkens meet en het pompdebiet navenant monitort.

Initiatiefnemer

Den Euster BVBA (Heist-Op-Den-berg)

Partners

- Duffel Invest bvba (Sint-Katelijne-Waver)
- Reynaers Aluminium NV (Duffel)
- Grondwerken Paul Heylen BVba (Koningshooikt)
- Mais NV (Sint-Katelijne-Waver)
- Houwelyckx wegebouw NV (Sint-Katelijne-Waver)

Ondersteunende partners

- Eco-Doc (Putte)
- Proefstation voor de groenteteelt (Sint-Katelijne-Waver)

financiering

Totale projectkost: 923 500 euro
Toegewezen subsidie: 498 750 euro

Contact

roel@orca-nv.be
Els.berckmoes@proefstation.be

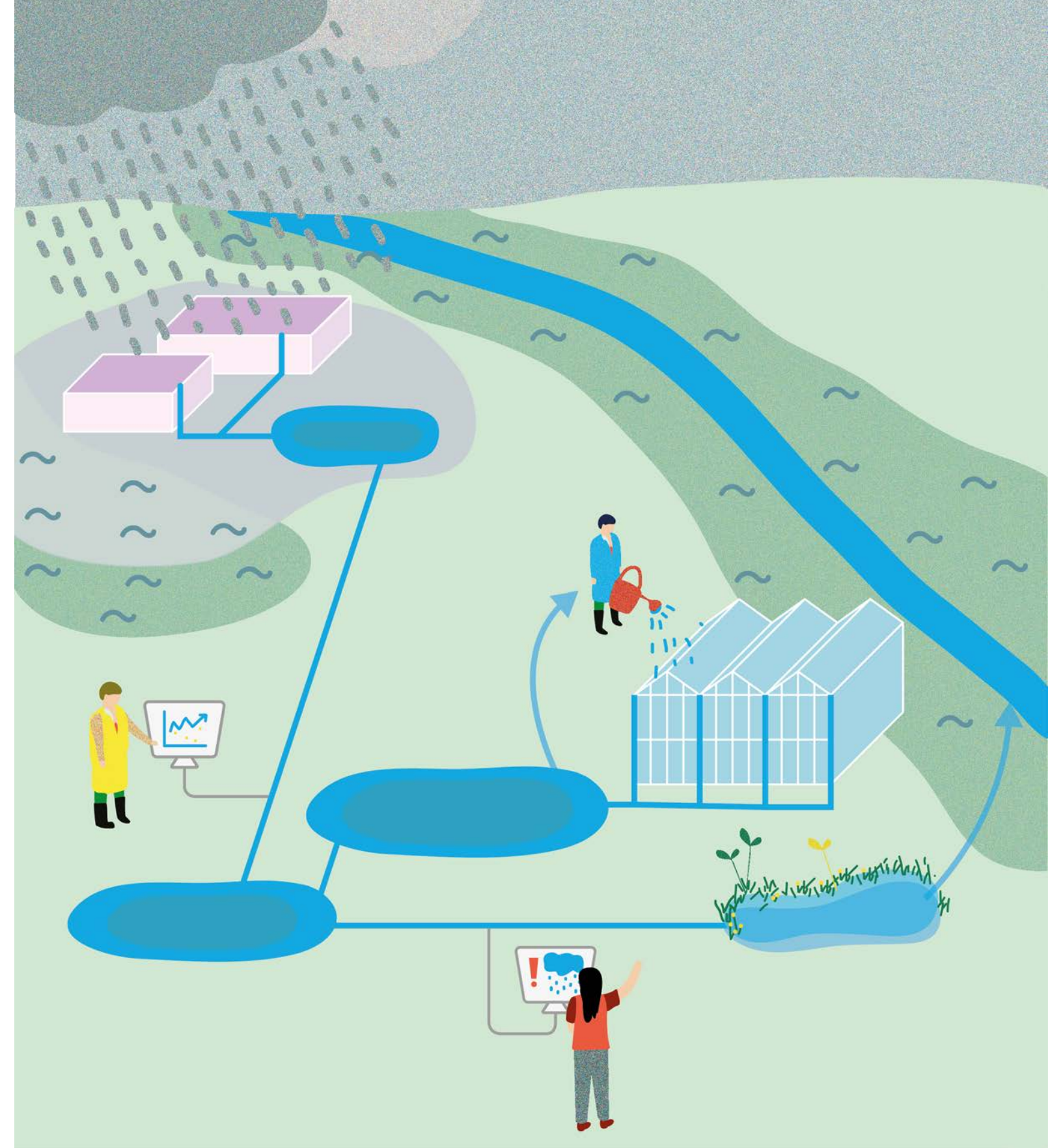
Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

Binnen dit project wordt een monitoringsdashboard uitgewerkt waardoor de verschillende niveaumetingen, waterstromen (debiet) in de verschillende leidingen online door de betrokken partijen kunnen opgevolgd worden. De restfinanciering wordt gedragen door de betrokken bedrijven.

Multipliceerwaarde

- Voorbeeld van een gezamenlijke hemelwateraanpak door landbouwbedrijven en nabijgelegen industrie.

**“De
rendabiliteit zal
afhangen van het aantal m³ water
dat daadwerkelijk benut kan worden. Dit
zullen we tijdens het project meer in detail
uitrekenen. Hieruit zal blijken of gelijkaardige
concepten in de toekomst zonder subsidie
haalbaar zijn.”** - Initiatiefnemer over de
haalbaarheid zonder subsidie

05 Balta

Verouderde infrastructuur wordt regenwaterbuffer voor omliggende landbouw
- Oudenaarde (Oost-Vlaanderen)

De vestiging Balta in Oudenaarde (productie non-woven carpets) is gestopt met haar veractiviteiten. Hierdoor nam het waterverbruik sterk af en stopte Farys met het leveren van industriewater. Balta heeft hierdoor haar waterzuiveringsinstallatie niet langer nodig en wil deze omvormen tot regenwaterbufferbekken van 12.000 m³. Naast het gebruik van ongeveer 1.500 m³ van dit water voor eigen interne processen (latexproductie, toiletten, reinigen van gebouw) en een basis van 1.000 m³ als bluswater, wil Balta het resterende water gratis ter beschikking stellen van omliggende landbouwbedrijven.

Initiatiefnemer

Balta Group (Oudenaarde)

Partners

- Balta Oudenaarde nv (Oudenaarde)
- Hoeve De Bruwaan (Oudenaarde)
- Bart De Pourcq, landbouwbedrijf (Oudenaarde)
- Brandweerzone Vlaamse Ardennen
- Johan Van Oost, landbouwbedrijf (Oudenaarde)
- Luc Vandeweghe, landbouwbedrijf (Oudenaarde)
- Willen AGRI NV (Etikhove)

Ondersteunende Partners

- Stad Oudenaarde

Financiering

Totale projectkost: 246 240 euro
Toegewezen subsidie: 184 680 euro

Contact

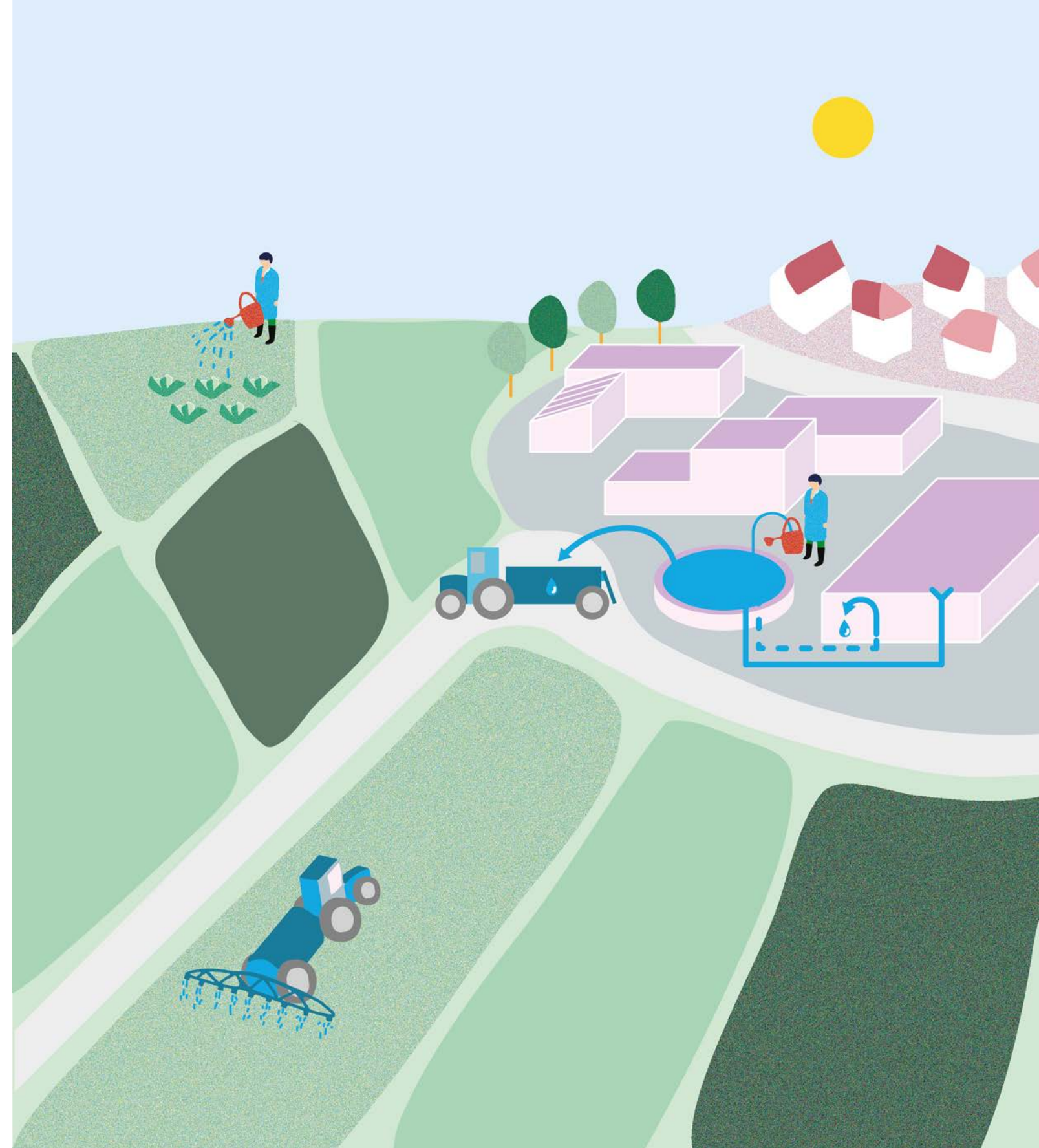
dieter.viaene@baltagroup.com

Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

Er zullen akkoorden afgesloten worden met naburige landbouwers waarbij het water gratis ter beschikking zal gesteld worden. De restfinanciering wordt integraal door Balta opgenomen. Het gaat om een aanpassing aan de waterhuishouding zodat het hemelwater kan gebufferd worden in de bekkens van de niet meer gebruikte waterzuiveringsinstallatie.

Multiplicatiewaarde

- Bestaande infrastructuur wordt herbenut voor hemelwaterbuffering.
- Gebruik van regenwater bij interne processen.
- Ter beschikking stellen van onbenut regenwater aan naburige landbouwbedrijven.

“Door water extern ter beschikking te stellen aan naburige landbouwers, brandweer en de Stad Oudenaarde willen we onze relaties versterken en hulp bieden waar mogelijk.” - Initiatiefnemer over hun motivatie

06 Buren en Boeren

Circulair watergebruik in de voedingsindustrie en irrigatiewater voor de landbouw
- Olen (Antwerpen)

De waterzuiveringsinstallatie (wzi) Olen zuivert het afvalwater van de omliggende voedselverwerkingsbedrijven: Oleki, Slachthuis Vanlommel en Plukon Convenience Olen. Op jaarbasis zuivert wzi Olen ongeveer 175.000 m³ afvalwater dat vervolgens geloosd wordt op oppervlaktewater. Door een aanpassing van de zuiveringsinstallatie wil wzi Olen twee niveau's van gezuiverd water kunnen aanbieden. Door het ombouwen van één van de bioreactoren tot een membraanbioreactor (MBR), kan het effluent van de MBR mits een kleine nabehandeling ingezet worden voor laagwaardige toepassingen zoals irrigatie in de landbouw. Door de toevoeging van een RO-installatie (omgekeerde osmose) kan ook effluent van drinkwaterkwaliteit geproduceerd worden. Dit kan ingezet worden in hoogwaardige toepassingen bij de omliggende bedrijven. Beide kwaliteitsniveaus zijn beter dan dat van het huidige geloosde water.

Initiatiefnemer

Lipa Family (Olen)

Partners

- WZI Olen (Olen)
- Olense Kippeverwerking NV (Olen)
- Vanlommel (Olen)
- Landbouw en Bedrijfs Gilde Olen/Geel

Ondersteunende partners

- Pantarein Water (Mechelen)

Financiering

Totale projectkost: 1 035 900 euro
Toegewezen subsidie: 517 950 euro

Contact

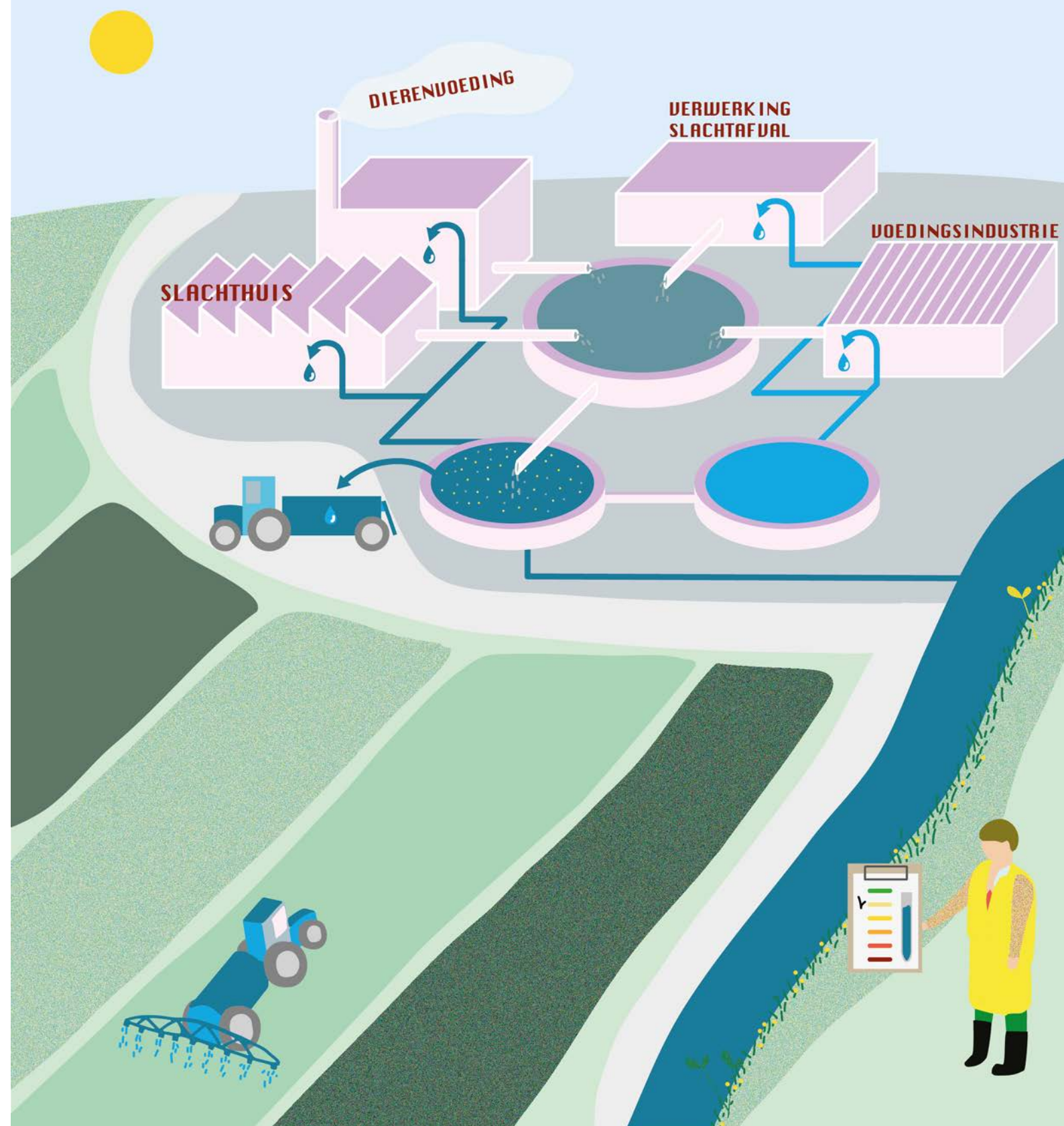
riet.cornelissen@pantarein.be

Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

De bestaande contracten tussen wzi Olen en de bedrijven zullen uitgebreid worden met de afname van water voor laagwaardige en hoogwaardige toepassingen. Het water zal ook aangeboden worden aan omliggende landbouwbedrijven. Hiermee zullen contracten afgesloten worden.

Multiplicatiewaarde

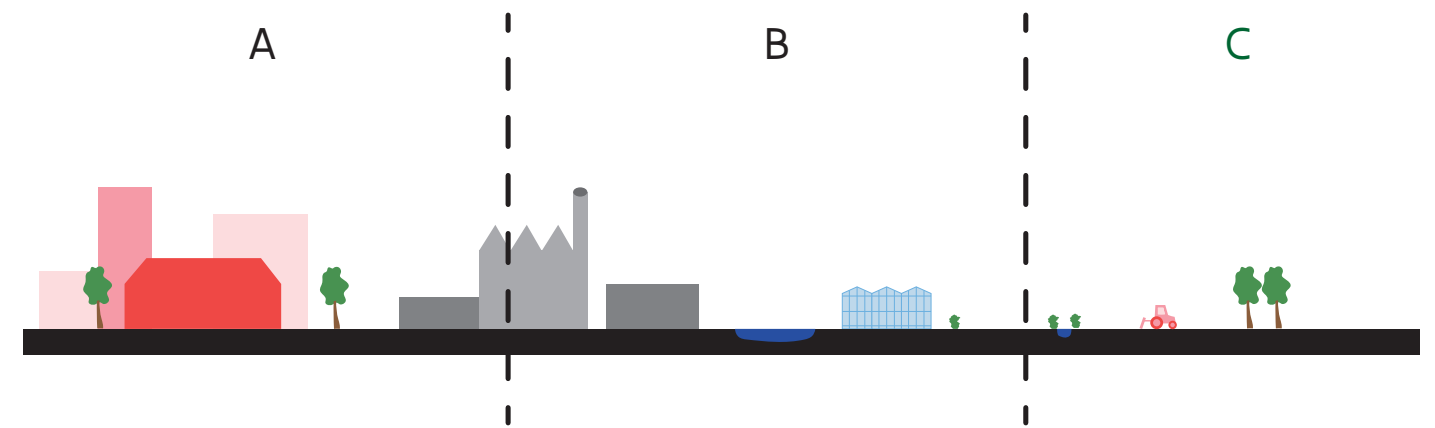
- Samenwerking op bedrijventerrein voor gezamenlijk zuiveren van afvalwater en circulair watergebruik.
- Onbenut regenwater ter beschikking stellen van naburige landbouwbedrijven.

“Het is een uitdaging om met de buurbedrijven tot een consensus te komen omtrent kostprijzen en inzetbaarheid van het gezuiverde water. Ondersteuning door onderzoekinstellingen bij de staving van de inzet van het gezuiverde water is daarom erg belangrijk.” - Initiatiefnemer over de uitdagingen in het project

C

Samenwerkingsprojecten in landelijk gebied

07 Mest voor irrigatiewater

Flexibel irrigatienetwerk brengt gezuiverd effluent mestverwerking naar landbouwbedrijven
- Langemark (West-Vlaanderen)

Langemark-Poelkapelle kent zowel intensieve veeteelt als akkerlandbouw. Het is daarom een interessante locatie voor de bouw van een vooruitstrevende mestverwerkingsinstallatie. De installatie is in aanbouw en zal met behulp van nieuwe technologieën een doorgedreven gezuiverd effluent produceren dat als irrigatiewater gebruikt kan worden. Na de constructiewerken zal onderzocht worden of de waterkwaliteit van het effluent gegarandeerd kan worden. (De aanleg van de mestverwerkingsinstallatie maakt geen deel uit van het proeftuinproject.) Om het geproduceerde irrigatiewater te bufferen zullen twee bekken aangelegd worden van elk ca. 11.000 m³. Verschillende partners in het project zullen van dit water gebruik maken. Nabijgelegen landbouwbedrijven zullen het water ontvangen via een flexibel leidingnetwerk (ca. 50 hectare). Het tuinbouwbedrijf Husagro (productie tomaten) zal voorzien worden via een vaste leiding. Andere partners zoals Tuinen Hoflack zullen het water afhalen via wegtransport.

initiatiefnemer

Ieperse truckwash - mestverwerking (Ieper)

partners

- Bvba Husagro (Langemark-Poelkapelle)
- Bvba Degro (Ieper)
- Bvba Ostyn (Roeselare)
- Loonwerken Lamerant (Merkem)
- Waterleau Group (Ieper)
- Landbouwbedrijf Gryson Luc & Baelde Christine (Langemark)
- Landbouwbedrijf De Beekhoeve (Langemark)
- Landbouwbedrijf Claerhout Geert (Langemark)
- Tuinen Hoflack (Langemark-Poelkapelle)
- Landbouwbedrijf Frederik Callewaert (Poelkapelle)
- Landbouwbedrijf Van Lerberghe Stefaan (Poelkapelle)
- Landbouwbedrijf Vanoverberghe (Langemark)
- Landbouwbedrijf Marc Debou (Langemark)
- Landbouwbedrijf Koen Verhelst (Langemark)
- United Experts - DLV (Beringen)
- Landbouwwaad Langemark

financiering

Totale projectkost: 1 680 000 euro
Toegewezen subsidie: 1 260 000 euro

Contact

johny@iepersetruckwash.be

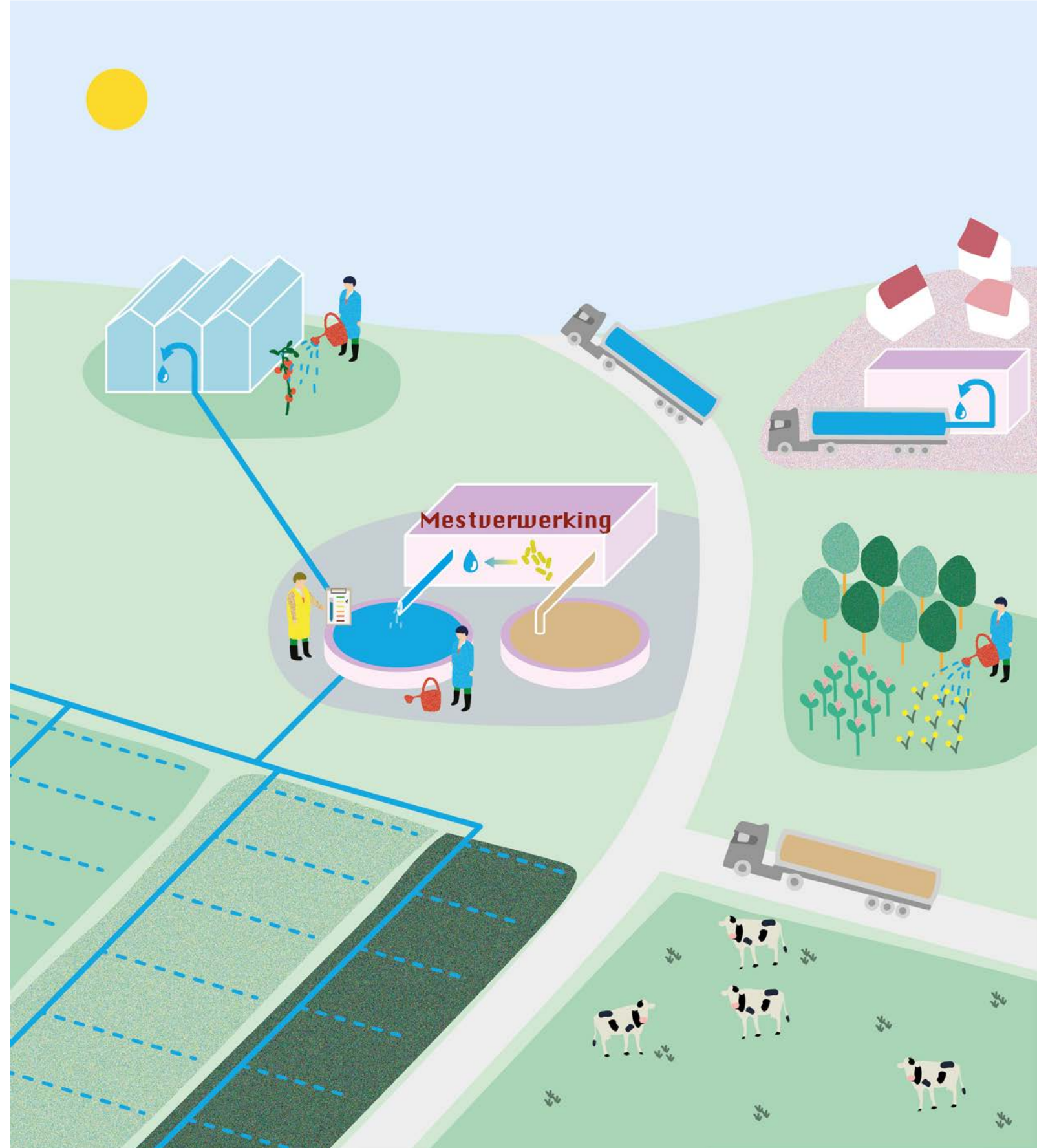
Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

Het irrigatiewater kan via de weg opgehaald worden, of wordt verspreid via een leidingennetwerk. Er is geen verplichting van afnemers om ook mest aan te leveren. Het water wordt gratis ter beschikking gesteld. Dit is mogelijk doordat 1) de investeringskost gesubsidieerd wordt en 2) het afzetten van standaard effluent 4 euro/m³ kost aan de mestverwerker.

De verdeling van het water zal vastgelegd worden d.m.v. een quotum systeem. Op een jaarlijkse bijeenkomst wordt de verdeling vastgelegd alsook beslist naar welke akkers er leidingen gelegd worden.

Multiplicatiewaarde

- meer circulair georganiseerde mestverwerking
- flexibel irrigatienetwerk van bron naar nabijgelegen landbouwbedrijven.

“Er is weinig ervaring met het opzuiveren van mest tot water. Deze zwaar belaste afvalstroom vergt de nodige voorzichtigheid. Daarom testen we verschillende aspecten eerst in pilotinstallaties.” - Initiatiefnemer over de uitdagingen in het project

08 Limburgse landbouw, Vlaamse waterbouw

Een regionale aanpak voor de omvorming van klassieke naar peilgestuurde drainage

- Pelt - Peer - Bocholt - Hamont-Achel (Limburg)

Drainage is op heel wat plaatsen een 'conditio sine qua non' om voldoende water te kunnen afvoeren en zo aan landbouw te kunnen doen op percelen die anders vanuit landbouwkundig opzicht waterziek zijn. Dergelijke conventionele drainage veroorzaakt echter ook heel wat problemen. Tijdens piekdebieten draagt de drainage bij tot wateroverlast stroomafwaarts. Omgekeerd treden verdrogingseffecten op in de omgeving van gedraineerde landbouwterreinen. Zo ondervinden heel wat plant- en diersoorten, die teren op een hoge watertafel, hinder van drainages in de buurt van hun habitatgebieden. Op hun beurt moeten landbouwers in het droge seizoen vaak eerder gedraineerde percelen opnieuw beregenen om hun gewassen van voldoende vocht te voorzien. Bij standaard drainage wordt namelijk het hele jaar door, zomer en winter, water afgevoerd tot op het niveau van de drainagebuizen. De omvorming van klassieke naar peilgestuurde drainage kan deze ongunstige neveneffecten tegengaan. Het gedraineerde water wordt naar een verzamelput geleid, waar een regelbuis het waterpeil kan beheren afhankelijk van de actuele waterbehoefte. Enkel wanneer de percelen toegankelijk moeten zijn voor veldbewerking haalt de landbouwer de regelbuis uit de put en zakt het waterpeil tot het oorspronkelijke drainageniveau. De rest van het jaar blijft de regelbuis gemonteerd en wordt er zoveel mogelijk water vastgehouden. In combinatie met het (her)plaatsen van stuwtdjes in de afvoergrachten kan deze techniek het waterbergend vermogen van de regio aanzienlijk verhogen en zo schade door droogte tijdens de zomer helpen vermijden.

Initiatiefnemer

Agraco (Bocholt) &
Agrobeheercentrum Eco² vzw (Leuven)

Partners

- Melkveebedrijf Vangerven-Maas (Bocholt)
- Damen LV (Bocholt)
- François Achten (Neerpelt)
- Agrobeheergroepen Noord-Limburg

Ondersteunende partners

- Agrobeheercentrum Eco² vzw (Leuven)
- Bodemkundige Dienst van België (Leuven)

Financiering

Totale projectkost: 144 000 euro
Toegewezen subsidie: 108 000 euro

Contact

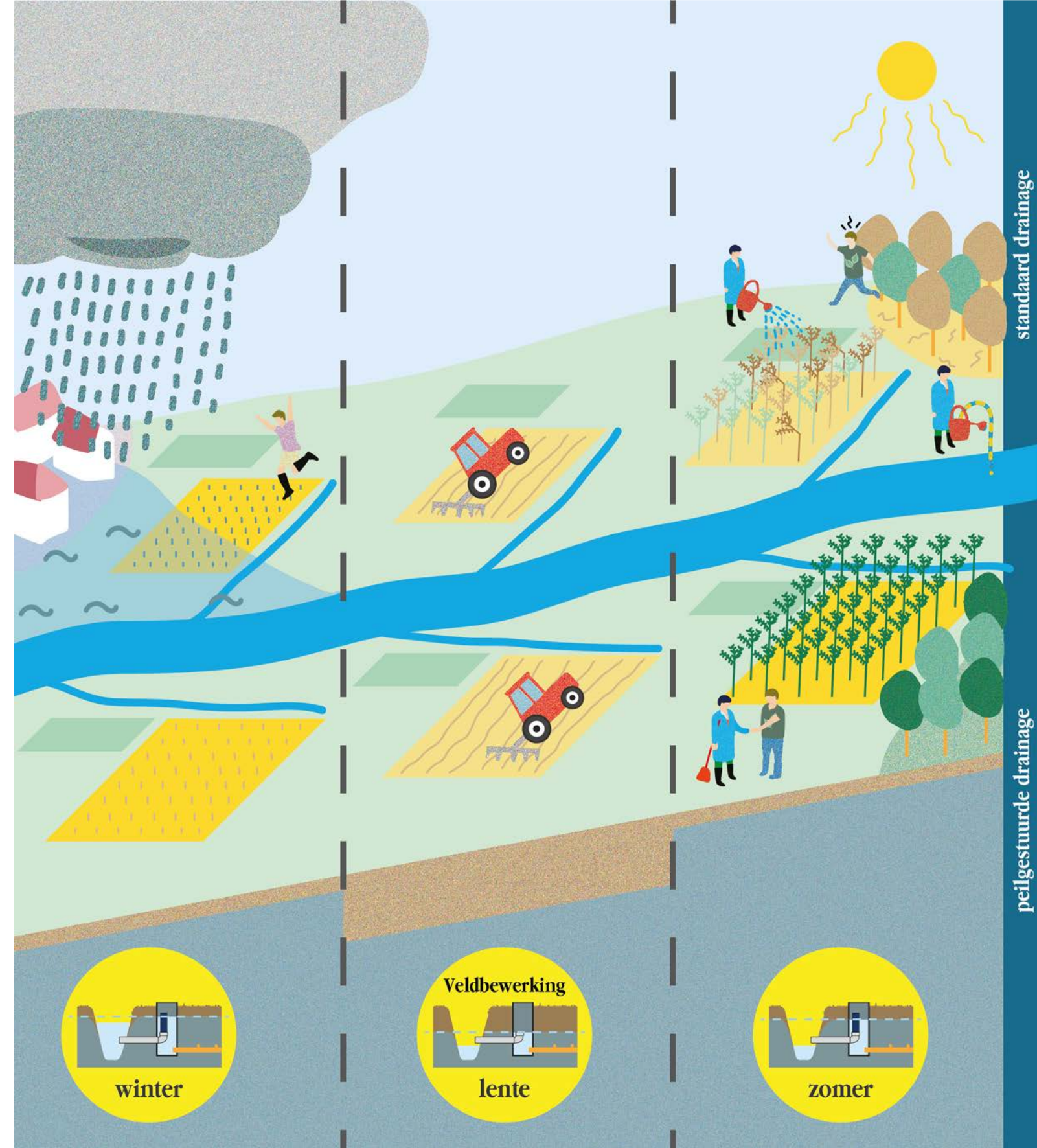
steve.meuris@agrobeheercentrum.be

Waterbeheersysteem en samenwerkingsverband

Het agrobeheercentrum Eco² vzw is de koepelorganisatie van Vlaamse agrobeheergroepen en neemt op vraag van Agraco cvba 80% van de omkaderende activiteiten op zich. De overige 20% wordt opgenomen door de Bodemkundige dienst van België. Samen staan ze in voor het bevragen van lokale agrobeheergroepen en landbouwers waar zich geschikte percelen voor peilgestuurde drainage bevinden. Enkel percelen waar nu al gedraineerd wordt, kunnen omgevormd worden. Er worden geen nieuwe drainages aangelegd. Percelen worden ook zoveel mogelijk gebundeld.

Multiplicatiewaarde

- Regionale samenwerking voor de transformatie van klassieke naar peilgestuurde drainage.

"We werken met landbouwers samen aan initiatieven die door henzelf werden aangereikt. Doordat we bottom-up werken is het draagvlak op het terrein hoog." - Initiatiefnemer over de meerwaarde van het project

Dit is een publicatie van

de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
depotnummer: D/2020/6871/016
uitgave: juli 2020

V.U.

Bernard De Potter
administrateur-generaal
Vlaamse Milieumaatschappij

Redactie en illustraties:

Architecture Workroom Brussels

In samenwerking met:

Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
departement Omgeving
departement Landbouw en Visserij
agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)
Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)

De projectoproep Proeftuinen Droogte sluit aan bij het programma Water+Land+Schap en de werking van het Open Ruimte Platform.